

ROMÁN

AL
press

edice
KIOKAN

JAROSLAVA ČERNÁ

KRÁLOVNA
ŽOFIE A VÁCLAV IV.

LÁSKA NA VRATKÉM TRŮNU

edice
KIOKAN

Jaroslava Černá

KRÁLOVNA
ŽOFIE A VÁCLAV IV.

LÁSKA NA VRATKÉM TRŮNU

 edice

Copyright © Jaroslava Černá, 2017
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Jaroslava Černá, 2017
Redakční úprava Drahomíra Smutná
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2017
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7543-568-2 (pdf)

PŘEDMLUVA

Král by se měl znovu oženit, myslí si ti, kteří stojí českému a římskému panovníkovi nejbliže a cítí zodpovědnost za osud českých zemí i říše.

Která z princezen ale bude pro Václava IV. tou nejlepší manželkou?

Která pochopí, jak nevyrovnaná duše dřímá v těle milujícím ženy, víno, divoký lov a ještě divočejší pitky, jež jsou pro krále útekem ze světa povinností a dávají mu alespoň na chvíli zapomenout na těžké břímě vlády, které mu přenechal otec Karel IV.?

A měla by být nová česká královna stejně poslušná a tichá jako první Václavova manželka Johanka Bavorská, kterou stihl nečekaný a krutý osud?

Po celém království se ještě dnes šušká, že její smrt nemohla být pouhá náhoda, že mohutný pes, vycvičený k lovu, by přece nezardousil manželku svého pána. Dodnes se lidé při vzpomínce na dobrou královnu a při pohledu na věže královského hradu Karlštejna pokřičují a tiše prosí boha, aby Václav IV. vládl moudře a spravedlivě, a dobrá a bohabojná manželka mu byla rádkyní a matkou královských potomků.

A titíž poddaní svého krále pak skloní hlavy, neboť vědí, že všechny modlitby a prosby jsou marnost. To by se musel stát zázrak!

S králem, který se nenaučil vládnout a nedokáže naslouchat moudrým rádcům, nás čekají přetěžké časy. Bůh ochraňuj české země...

KAPITOLA 1

PODZIM ROKU 1388

Blížilo se poledne, ale český král Václav IV. se odmítal probrat ze slastné dřímoty a vstát z velkého pohodlného lože. Nemusel držet víčka stisknutá silou vůle. Uslzené zarudlé oči nechťely hledět na svět, který se spiknul proti němu i jeho vládě.

Po chvíli se musel soustředit na slabost kolem žaludku. Ještěže vím, z čeho je mi dnes těžko po těle, a také jak se té tíhy z jídla a vína zbavím, pomyslel si.

Teplá koupel a jemné hbité prsty lazebnic miloval Václav od dětství, a to jediné bylo lékem na všechny neduhy těla i duše.

Proč jen člověk, a navíc panovník, nemůže trávit své dny tak, jak by sám chtěl? Proč jen se musím vždy probudit a na chvíle zábavy, tance, vína a přítulné ženy zůstatne pouhá vzpomínka s pachutí zvětralého moku na patře? Václav, ponořený v myšlenkách, přeslechl naléhavé klepání na dveře.

„Veličenstvo, je čas vstát z lože a věnovat se...“ Královský podkomoří znal svého krále a dobře věděl, že ho nemůže přímo vyzvat k vladařským povinnostem. To by

u jeho pána vyvolalo odpor, nechut' a nedej bože záchvat vzteku. Proto dodal velmi mírně: „...věnovat se přípravám na vzácnou návštěvu.“

Král si promnul unavený obličej. „Tak bavorský vévoda je na cestě do hlavního města?“

„Očekáváme jeho příjezd v čele poselstva a velkého doprovodu v podvečer a pro jeho přijetí je všechno připraveno,“ promlouval Zikmund Huler ke svému králi a příteli uklidňujícím hlasem. Sám nejlépe věděl, jak málo mladému králi stačí, aby dal najevo nelibost či špatnou náladu, nebo dokonce hněv. „Tvá ranní koupel, Veličenstvo, je připravená,“ podotkl a nemusel zdůrazňovat, že i oblíbená lazebnice.

VE STEJNÉM ČASE

„Šetři síly, drahá Žofie, do hlavního města českých zemí zbývají více než tři hodiny cesty,“ usmál se bavorský vévoda Fridrich na svou mladinkou neteř, když cvalem dojela na své mírné bílé klisně do čela početného doprovodu a zařadila se po bok strýcova mohutného hnědáka.

Jak půvabná dívka nám dospívá v rodině bratra Jana, pomyslel si vévoda a vzápětí se lehce zachmuřil. Škoda, že je dcerou nepřilíš významného šlechtice, i když na druhou stranu, kdyby si král vzal příklad ze svého moudrého otce Karla IV., jistě by slyšel na výhodný sňatek, kterým by mohl udržet na uzdě výbojně Wittelsbachy. Vévoda Fridrich si slyšitelně povzdechl, neboť věděl, že myšlenky na takový sňatek jsou pouze jeho zbožným přáním.

„Strýčku, já nejsem ani trochu unavená a do Prahy se těším,“ švitořila Žofie. „Jsem ti vděčná, žeš mě vzal s sebou. Vždyť víš, jak jsme já a všechny dvorní dámy zvědavé na královský dvůr, který je údajně tak moderní a zábavný. Těším se, až uvidím, jak se oblékají šlechtičny v Čechách, jejich roucha jsou prý šitá z hedvábí i sametu, zdobená bohatým vyšíváním, ale hlavně, říká se, že v Praze přicházejí do módy vysoko vyčesané účesy ozdobené kloboučky a závojičky.“

Vévoda se rozesmál. Co také čekat od dvanáctileté dívky, která se poprvé podívá i do jiného světa, než byl dosud ten její, naplněný přísnou katolickou výchovou?

„Žofie, abys poznala život u dvora českého krále, na to budeš mít času, kolik si jen vzpomeneš.“ Vévoda Fridrich se odmlčel. Bůhví, s jakým výsledkem skončí všechna jednání, vždyť král Václav je tak nevyzpytatelný. Podíval se na Žofii, stejně už ho neposlouchala. Se zasněným výrazem vyhlížela věže hlavního města českých zemí. Tolik toho o něm slyšela od své tety Johanky Bavorské, která se provdala za českého krále, tolik se toho povídalo o lovech a zábavách...

„Strýčku, no není škoda, že naše Johanka tak nešťastně zahynula? Mít pratetu českou královnu, to by naše návštěva jistě vypadala jinak, než když je králem mladý vdovec.“

Vévoda pouze přikývl. Je dobře, že to dítě mnoho neví a žádné předsudky nekazí jeho nadšení. Vždyť co my víme, jaká je pravda a proč mladý český panovník nijak nespěchá do dalšího sňatku? To jeho otec Karel IV., když se s jednou manželkou rozloučil, hned věděl, která další z urozených šlechtičen je dobrou partií nejen pro něho, ale především pro nová spojenectví a rozšíření území, jemuž vládl.

A kdo ví, proč už více než dva roky Václav nehledá matku svých budoucích potomků. Vždyť každý se jen

dohaduje a pomlouvá, že má kolem sebe tolik krásných povolných dívek, a dokonce i oblíbenců mezi mladými hochy, že se nechce vázat, aby ho nic a nikdo neomezoval v zábavách. A že se štvanice a divoké pitky s tancem a ryčnou hudbou staly Václavovou oblíbenou kratochvílí, o tom se šeptá i v Římě.

Lepší je nevědět. Vévoda znovu otočil hlavu k rozechvělé Žofii a nepřestával žasnout nad její nevinnou a krásnou tváří.

Raději nechat věcem volný průběh a pak, v pravou chvíli, zasáhnout společně s osudem.

Pokud se český král nebude chtít ženit, nikdo ho nedotáhne. A která by chtěla mladíka s tak pošramocenou pověstí? Vždyť i princezna Jana Aragonská se nakonec provdala za jiného, když český a římský král neprojevil patřičný zájem.

Princezna Žofie neměla ponětí, co táhne strýci Fridrichovi hlavou. Věděla pouze, že společně přijíždějí do krásné země, která jí učarovala krásou přírody, a že jejich hostitelem bude osmadvacetiletý český král Václav IV., bývalý manžel její pratety Johanky.

KAPITOLA 2

Žofie vstoupila do přijímacího sálu Pražského hradu celá zrůžovělá a udýchaná. Kdyby pro ni strýc nepřišel, zmeškala by audienci u samotného krále, který vládne tak kouzelnému městu! Nemohla se odtrhnout od pohledu z okna na věže kostelů a chrámů, a na řeku, která se vinula městem jako stříbrná stuha, již si Žofie uvázala v pase na bleděmodré šaty s bohatě řasenou sukni a výstřihem lemovaným stříbrnou výšivkou. Zaplést světle hnědé vlasy a ozdobit je jemnou korunkou s lehkým závojíčkem stejně nebesky modré barvy jí pomohly komorné. Na ní samotné už teď bylo jen kráčet po boku svého strýce vévody Fridricha a neudělat ostudu svému šlechtickému původu.

Král Václav se na příjezd Bavora docela těšil. Odpočatý a připravený přivítat důležitého spojence, seděl pohodlně na trůně a tvářil se nadmíru blahosklonně. Vlnící se světle hnědé vlasy mu spadaly až na ramena a společně s upraveným vousem mu přidávaly na důstojnosti. Nakonec, není lepší návštěva než vášnivý lovec, který bude toužit společně s ním opustit ruch velkoměsta a věnovat se štvanci a zábavě.

Na přípravu sněmování a sepisování potřebných mírových listin máme moudré poradce, není proto nutné trápit se vladařskými povinnostmi, ty neutečou, zatímco... Král se pozdravil s vévodou několika lichotivými poznámkami a příslibem příjemně strávených týdnů u královského dvora, když tu najednou zmlkl a se zalíbením sledoval dívku, která předstoupila před jeho trůn, aby mu mohla být představená.

Václav v úžasu oněměl. Náhle a nečekaně se ocitl na lovu toho dne, kdy zabloudil a pěšinka vyšlapaná zvěří ho přivedla na břeh řeky. Tehdy stejně jako teď také neslyšel nic, kromě šumění poklidné řeky, které ho přimělo zastavit koně a ztišit zmatek v duši, posadit se do vysoké trávy a sledovat poklidné plynutí vody tichými hlubokými lesy.

Tehdy ho poprvé uviděl. Malého modravého ptáčka, poletujícího bezstarostně nad hladinou a kolem vysokého písčitého břehu. Jak mu tehdy záviděl prostou nevinnost, svobodu a volnost, s jakou létal nad vodou a zvědavě zkoumal okolí! Jak byl půvabný a plachý! Jeho modravé zbarvení chvílemi splývalo s vodou, pak zase mizel na pozadí oblohy, ale pořád tam byl. Král Václav na toho kouzelného ptáčka nikdy nezapomněl a najednou mu ten klid a bezstarostnost přináší přímo do přijímacího sálu dívka v šatech barvy ledňáčka, stejně půvabná a křehká.

Ledňáčka nikdy chytit nemohu, nechtěl bych ho zavřít do klece, protože by ztratil všechno, co na něm tak obdivuji.

Nemohu tě chytit, dítě, nemohu tě zavřít do klece, honilo se hlavou českému králi, ale kdybych tě měl vedle sebe, možná bych tě miloval jako ještě žádnou jinou. Možná právě ty jsi měla vstoupit do mého života, abych v tobě chytil svého ledňáčka a má duše našla klid.

„Veličenstvo...“ Král se konečně hluboce a s úlevou na-dechl a stačil se zadívat do tmavě modrých očí dívky, než

sklopila řasy a po mírné úkloně drobnými krůčky rozvířila lem bohaté sukně.

Jako křídla ledňáčka, pomyslel si Václav, a než mu byl představen další šlechtic vévodova doprovodu, sklonil se ke svému příteli a rádci Jírovi z Roztok a zašeptal: „Kdo že je to půvabné dítě? V zamyšlení jsem přeslechl její jméno.“

„Princezna Žofie, Veličenstvo, dcera bavorského vévody Jana Mnichovského, nepřiliš významného člena rodu Wittelsbachů. Matkou je Kateřina z Gorice, po které dívka zjevně zdědila půvab a krásu.“

Je tedy šlechtična rodem, pak se o ni mohu ucházet, mohu se jí dvořit, ale musím být opatrný, abych ji nevyplašil, jako tehdy toho malého modrého ptáčka.

VEČER

Musím být opatrný, potřebuji si získat její pozornost, přemýšlel král.

„Pánové, chci, aby bavorský vévoda Fridrich seděl při večerní hostině po mé pravici a jeho půvabná neteř Žofie naproti. Potřebuji se na ni dívat. A naznačte té dívce, že modrá barva šatu u ženy je moje oblíbená, chci ji vidět ve stejném rouše, v jakém byla dnes uvedená ke dvoru.“

„Veličenstvo, ta malá bavorská princezna tě zaujala, nebo se mýlím?“ ptal se naoko nesměle králův přítel Zikmund Huler. Václavovy příkazy se mu vůbec nelíbily a vyvolávaly v něm pochybnosti a obavy o vlastní vliv na krále.

„Tomu ani ty, i když jsi můj přítel, nemůžeš porozumět,“ pronesl Václav zasněně. Nikomu, ani nejbližším přátelům, dosud neodhalil svou bolavou duši, touhu utéct ze světa

vladařských povinností a létat nad tekoucí řekou jako ten drobný modrý ptáček, kterého mu tolik připomíná mladinká princezna. Jediné ženě kdysi odhalil své bolavé nitro, samotu a stesk po lásce matky a milující náruči, a to své první manželce Johance. Pouze ta věděla, co mu chybí a co nikdy neměl a mít nebude. Nikdy nezapomněl, jak mu budoucí manželka nahrazovala bezpečné objetí matky, jenže pak přišly manželské povinnosti, smrt otce, a on musel duši osamělého, plachého chlapce skrýt a ze dne na den se stát vladařem. Nikdo se ho neptal, jestli to chce, nikdo mu nemohl pomoci. Otec Karel IV. ho přestal chránit a vést, přestal mu umetat cestičku a dělat rozhodnutí ve věcech, kterým on sám velmi často neporozuměl.

Obdiv k velkému otci se tak nečekaně změnil v břímě vlády, která ho nikdy nezajímala. Jak naivně si v prvních letech na trůně myslel, že k vládnutí stačí, aby panovník projevil svoji vůli a přání. Nic nebylo tak, jak si představoval. Proto se raději obklopil rádci, kteří mu alespoň neodporovali a nedávali najevo svoji nadřazenost. Nikdo by nepochopil, že je mu příjemnější bezstarostná společnost a zábava než moudré rady a řeči zkušených diplomatů.

Václav zvedl pohled ke svým dvěma oblíbencům.

„Ano, ta půvabná dívka mě zaujala, jen nemám ponětí, jak bych si mohl získat její náklonnost, abych ji nevyplašil.“ Král se tentokrát podíval na Jíru, aniž tušil, že i jemu se dívka líbí.

„Veličenstvo, vím, žeš nikdy nemusel dobývat žádné ženské srdce. Vždyť tobě stačí ukázat prstem a máš v loži každou, která se ti zalíbí. Musíme věřit, že se do Bavor nedostala žádná z pomluv, které o tobě kolují.“

„Vím, že moje špatná pověst mě učinila proslulým nejen v českých zemích,“ zachmuřil se král, „ale to snad mohu nějak napravit.“

„Veličenstvo, přijmi moji radu,“ odhodlal se Jíra z Roztok. „Vždyť v dobrém rozmaru jsi pro své hosty skvělý společník, vzdělaný a duchaplný. Zkus krotit své vášně, když se ti něco nelíbí, a být méně vznětlivý, když ti někdo odporuje.“

„Jíro!“ Václav zvýšil hlas. „Nesnáším své nepřátele a nebudu jim pochlebovat!“

„Možná postačí, když budeš mít pod kontrolou pití silného vína. Jako přítel ti říkám, že právě v opilosti se přestáváš ovládat.“

„Dostáváš se na tenký led, příteli,“ varoval Jíru Huler.

„Možná, ale kdybych se já chtěl dvořit plaché mladé dívce, snažil bych se jí ukázat v tom nejlepším světle. A jestli toužím po jejím srdci a lásce, pak ona sama potřebuje poznat, proč by mě měla milovat,“ vysvětloval opatrně Jíra.

„Máš pravdu, příteli. Budu se princezně dvořit,“ souhlasil král.

„Zbláznil ses, Jíro?“ vyjel na kumpána Zikmund, hned jak vyšli z královských komnat. „Copak ty sám chceš, abychom ztratili vliv na krále? Aby nám byly odepřeny výhody a příjmy, které nám Václavovo přátelství zaručuje? Víš, co může vnést na královský dvůr manželka, do které se král zamiluje? Co když nás už nebude potřebovat?“

„Jak jsi, Zikmunde, krátkozraký!“ zasmál se Jíra. „Copak neznáš svého krále? Jen ho nechej, ať dobývá srdce své vyvolené, jen ať je slepý a hluchý, o to více pak bude potřebovat své věrné přátele a rádce.“

„Jen aby ses nepletl,“ zavrčel Zikmund, ale Jíra už mu neodpověděl. Urovnání poměrů díky toužícímu a vstřícnějšímu králi vůbec nebude na škodu. Snad se zamilovaný

král v náruči možné budoucí manželky usadí a přestanou neustálé rozbroje mezi vladařem a církví, šlechtou navzájem, a hlavně boje o moc mezi příbuznými Lucemburky.

A navíc, ta dívka, kdyby ji opravdu miloval a dala mu i dědice, by jistě krále změnila k lepšímu.

KAPITOLA 3

HRAD LOKET, POLOVINA ŘÍJNA

Král byl rozladěný. „Tvoje neteř, pane vévodo, si zahrává s mými city,“ vyjel na Fridricha po bohaté večeri, když už Žofie, unavená po celodenní vyjížďce v sedle, odešla na lože.

„Musíme si vážně promluvit, a ne neustále omílat spory a konflikty, které se táhnou už léta. Potřebuji řešit vlastní budoucnost a získat si manželku, kterou budu milovat. A od tebe očekávám podporu jako prostředníka mého sňatku.“

Vévoda Fridrich zpozorněl. Konečně se král jasně vyjádřil! A od této chvíle bavorský vévoda věděl, že musí vážít slova, aby si Václava neznepřátelil a nepopudil neustálým upozorňováním na konflikty, které je v českých zemích nutné vyřešit, protože jsou příčinou narůstajícího napětí v celé říši. Copak zamilovaného krále, netrpělivého a toužícího po mladé dívce právě teď zajímají několikaleté boje a zápasy mezi knížaty a městy v říši?

Vždyť on sám si činí nároky na zděděná panství bohatého rodu pánů z Biberštejna a nemíní ustoupit. Pomezní válka na české i lužické straně se vede už léta.

Stejně tak dlouho trvají spory, které se Markvart z Var-temberka právem rozhodl řešit cestou násilí, když neuspěl jinak.

Jak vysvětlit nerozhodnému králi, že všechny zbytečné konflikty ukazují na slabost královy moci a nerespektování královských příkazů?

Nic takového nahlas říct nemohu, uvažoval Fridrich a už vůbec nemohu sdělit králi názor, že něco takového by jeho otec Karel IV. nikdy nedovolil. I vleklé spory s míšeňským markrabětem Vilémem, zástupcem dynastie Wettinů, by velký císař neprodleně řešil dohodami a vyrovnáním minulých dluhů.

Jenže Václav spory tak obratně jako jeho otec řešit nedokáže, musel si přiznat vévoda.

Když ale pomínu nestabilní vládu, Václav IV. je českým a římským králem, ať už vládne jakkoliv nedůsledně. A kdyby se opravdu oženil s mojí neteří, pak by jistě ustaly alespoň konflikty s Wittelsbachy a můj vliv i vliv Žofiných bratrů, královských švagrů, na samotného vladaře by byl jistě mnohem větší. Ale jak se asi zachová král, až zjistí, že by v Žofii měl nevěstu bez věna? Anebo už to ví?

„Veličenstvo, pokud se rozhodneš k novému sňatku, rád budu prostředníkem a všechny podmínky s bratrem Janem vyjednám.“

„Copak mě, pane vévodo, neposloucháš? Nejde mi o podmínky, já si chci získat přízeň a lásku tvé neteře Žofie!“ vyjel na něj Václav podrážděně.

„Mám s neteří promluvit?“ ptal se Fridrich udiveně.

„Ne! Žádné kupčení, žádné vyjednávání, na to je čas.“ Až mě bude ta dívka milovat, pomyslel si přesvědčeně český král. „Zítří si s Žofií vyjedu sám, pouze s malým doprovodem,“ rozhodl se náhle a odhodlaně do sebe převrátil plný pohár těžkého rudého vína.

DRUHÝ DEN

„Paní, přeji si, abys přijala můj dar a společně se mnou si udělala malou vyjížďku po proudu řeky.“

Žofie zůstala jako omráčená. Jak jen ví český král, že potřebuji každé ráno vyběhnout na nádvoří hradu, nadechnout se chladného vzduchu, sledovat, jak žlutne tráva a listí stromů rychle mění barvy? Kdo mu poradil, aby si na mě počkal, když on sám mě zatím neoslovil, pouze na mě zírá jako na zjevení, a přitom bývá po večerech příjemným společníkem všem kromě mě. Žofie vyplašeně hleděla na českého krále, který držel za uzdu hnědou kobyliku, stříhající ušima.

„Neláká tě vyhoupnout se do sedla a dělat společnost svému králi?“ pobízel Václav dívku a nevěřičně sledoval její vyjevený obličej. „Copak se ti, paní, můj dar nezamlouvá? A povšimla sis zdobeného sedla? Nechal jsem je vyrobit jen pro tebe!“

„Veličenstvo,“ vypravila ze sebe Žofie konečně. „Jsem tvým darem okouzlená, jenže také zaskočená.“

„Zaskočená?“ žasnul král. „Copak sis nevšimla, že se ti, princezno, dvořím? Že ode dne, co jsem tě poznal, mám oči jen pro tebe a nevím, jak si získat tvoji pozornost?“

„Veličenstvo, nevšimla,“ breptala dívka zaraženě. „Jenže já... odpust, ale vůbec mě nenapadlo, že bys věnoval svoji přízeň právě mě, když se kolem tebe točí tolik krásných a přitažlivých žen.“

„To je přece minulost!“ zlobil se král. „Kdo ti namluvil, že mám zájem pouze o lásku na jednu noc?“

„Přece tvé dvorní dámy,“ usmála se nevinně Žofie a Václavovi se zatočila hlava.

„Dámy ve tvém okolí si všimly tvé náklonnosti ke mně dřív než já a dávají mi to patřičně najevo. Dozvěděla jsem

se, že si nemám a nemohu dělat žádné naděje, navíc sňatek se mnou nepřichází v úvahu, protože bych byla nevěsta bez věna. Denně pocituji jejich skryté nepřátelství, a to se stupňuje s tím, jak mi dáváš pouhou dvorností a toužebnými pohledy najevo svoji náklonnost. A jestli dnes přijmu tvůj dar a pozvání na projížďku pouze ve dvou, bez doprovodu mého strýce...“

„Pak všechna nenávisť skončí, to si můžeš být jistá!“ procedil Václav tvrdě mezi zuby. „Všichni rychle pochopí, že ty jsi mou vyvolenou a že se ucházím o budoucí královnu. A to uvidíš, jak si tě budou předcházet, aby neztratili tvoji přízeň, protože zneprátelit si budoucí královnu, přijít o své postavení u dvora, to už si nikdo netroufne.“

„Veličenstvo...“ Žofie zrudla a sklopila hlavu.

Král udělal jeden krátký krok a najednou se ocitl přímo před rozechvělou dívkou. Chytil ji za bradu a opatrně jí zvedl rozpálený obličej. Toužebně se zahleděl do hlubokých modrých očí.

„Tvým věnem, drahá Žofie, je nevinnost a krása. Jsem tebou okouzlený od první chvíle, kdys přilétla do mé společnosti v modrých šatech jako bezstarostný ptáček, kterého nelze uvěznit. Ale staneš-li se mojí manželkou, budeš brzy českou a římskou královnou a ze mě se stane ten nejšťastnější král.“ Václav se odmlčel a dojatě pátral v něžném obličejí.

„Přijmeš tedy můj dar?“ zeptal se chvějícím se hlasem. „Souhlasíš, abych ti já sám ukázal, jak krásná je země, které jednou budeš vládnout společně se mnou?“

Žofie se rozzářila, v očích jí zaplály ohníčky. „A nejsi, Veličenstvo, mým pouhým snem?“ otázala se rozpustile a pak začala hladit mohutnou hlavu a nozdry své nové klisny. „Věřím ti a tvůj dar přijímám. Jen se převléknu, a můžeme vyrazit.“

* * *

Dvojice držela koně v pomalém kroku, přestože svažitá cesta z hradu lákala k rychlejší jízdě. Žofie cítila v zádech závistivé pohledy dvořanů i zvědavého služebnictva, ohlédnout se ale nemínila. Nedám na řeči a pomluvy, přesvědčovala se v duchu, protože se k ní hned doneslo, že si s ní král jen pohraje a pak se zase vrátí ke svým oblíbeným kratochvílím a divokým zábavám.

Vždyť je to mladý muž a král, navíc vdovec, proč by si tedy nemohl užívat všeho, co mu život přináší a ženy nabízejí? Jen ať si dámy klevetí a závidí, jak chtějí. Já vím jen tolik, že král je dnes se mnou, obdaroval mě a v mé přítomnosti ztrácí na výřečnosti. Žofie si vzpomněla na slova své staré chůvy a společnice: „Když muži ve společnosti ženy docházejí slova, pak je do ní zamilovaný. A podle všeho se mladý panovník od našeho příjezdu hodně změnil a zklidnil.“

A co mám dělat já? napadlo dívku, protože ji chůva také varovala, že pokud si chce získat srdce muže, nesmí mu hned podlehnout. Ale jak nepodlehnout lichotkám a vyznáním samotného krále?

„Jak se ti líbí královský hrad Loket, paní?“ probrala ji z myšlenek tichá otázka.

„Tvůj hrad je kouzelný, Veličenstvo. Vysoká skála, na které byl postaven, ohbí řeky, které ho chrání před nájezdníky... A řeka samotná je plná života stejně jako vesnice v podhradí.“

„Dal ho postavit už můj prapředek, velký král Přemysl Otakar II., jako pevnost a ochranu před nepřáteli. Všichni mí předci si místo oblíbili a často zde docházelo k setkáním a jednáním.“

„Nedívám se, Veličenstvo, že i ty zde rád pobýváš. Praha je kouzelné město a všimla jsem si, jak moc se rozrůstá novými domy a kostely, ale příroda ve tvé zemi dýchá divokostí i klidem.“

„A brzy ti ukážu i mé další oblíbené hrady obklopené hlubokými lesy, kam rád jezdím lovit.“

„Slyšela jsem, že i odpočívát od břímě vlády,“ poznamenala Žofie nevinně. „Ukážeš mi je, Veličenstvo?“ ptala se nadšeně. „Ráda bych poznala královský Karlštejn, kde zemřela moje prateta Johanka. Ale více se těším na Křivoklát. Nikde prý nejsou lesy tak hluboké jako právě v jeho okolí.“

Václav se zasníval. A právě tam jsem při jedné štvanici narazil na řeku, nad kterou poletoval něžný modrý ptáček a hledal místo k hnízdění kolem písčitého břehu.

V té chvíli si byl český král Václav IV. jistý. Zarazil svého hřebce a sklouzl ze sedla. Nic neříkal, pouze se díval, a Žofie rychle pochopila. Z výšky hřbetu své nové klisny natáhla ruce k otevřené Václavově náruči a bez rozpaků se nechala přivinout k jeho hrudi. Král nespěchal. Dlouze se dívce zahleděl do rozpáleného obličejce, a když uviděl ohníčky v jejích očích, konečně se odvážil promluvit: „Paní, staneš se mojí manželkou? Mohu tvého strýce pověřit vyjednáním našeho sňatku?“

VEČER

Žofie musela přiznat, že její budoucí manžel a král měl naprostou pravdu. Když na večerní slavnosti po dohodě s vévodou Fridrichem oznámil záměr pojmout Žofii Bavorskou za svoji manželku, ve společnosti na okamžik zavládlo dusné ticho.

A vzápětí se ozval šum, cinkot pohárů a pochvalné výkřiky. Nikdo už nemohl pochybovat, nikdo už se nebude dohadovat a pomlouvat. Král se rozhodl, je zapotřebí se

přizpůsobit novým okolnostem a předcházet si budoucí královnu i jejího strýce.

Kyselé tváře i řeči dvorních dam, které si dosud mohly dělat naděje, byly najednou minulostí.

I když šlechtičny u dvora nemohly doufat ve sňatek s králem, tím, že často navštěvoval jejich lože, bojovaly alespoň o místa na výsluní. Nedokázaly ale uvěřit, že si král vybral jednu jedinou, panenskou a nevinou, která mu nikdy nemůže dát, po čem prahne a co chce. Povolnost, zábavu a nevázanost.

„Nic se nejl tak horké,“ naklonil se Zikmund Huler k uchu Jana Čůcha ze Zásady, který musel stejně jako on ovládat své rozčarování.

„Myslíš, příteli, že zamilovaný král bude ke svým přátelům a rádcům vstřícný tak, jako ztrácí soudnost v opilosti?“ zapochyboval Václavův oblíbenec Jan.

„Srdce našeho krále je stejně vratké a nejisté, jako vždy bývala jeho neuvážená rozhodnutí. Až se nasytí lásky své novomanželky, bude nás opět potřebovat.“ Zikmund svého krále znal a byl si jistý svými slovy i svým postavením ve Václavově blízkosti.

KAPITOLA 4

HRAD KŘIVOKLÁT, ZAČÁTEK LISTOPADU

Král nepotřeboval nikoho. Omámený bezprostředností krásné dívky toužil pouze po její přítomnosti a Žofie velmi rychle zapomněla na všechny řeči a pomluvy, které ji před Václavem varovaly. Muž, který na ni se zalíbením hledí tak oddanýma očima, přece nemůže být zlý, a už vůbec ne opilec!

„Ujedeme našemu doprovodu, co říkáš, má paní?“ Václav natáhl k Žofii ruku, chvíli vyčkal, než mu podala tu svou, a pak ji jemně políbil.

„Potřebujeme se zahřát rychlejší jízdou,“ poznamenal starostlivě, když zjistil, jak chladné jsou křehké dívčí prsty tisknoucí uzdu koně.

„Pak ale nebudu moct vnímat krásu okolní krajiny,“ vzdychla Žofie. „Je tak krásný den!“ Zvedla obličej k slábnoucímu slunci a paprsky, lámající se v hustých větvích stromů, jí na tváři vykreslily kouzelnou hru světla.

„To přece nevadí, nejsme zde naposledy. A až se staneš mojí manželkou, budeme tady trávit líbánky, jak dlouho si jen budeš přát.“

V mírném závanu větru zakroužilo kolem zamilované dvojice několik žlutohnědých listů, a když dopadly na zem, doplnily už tak hustý barevný koberec na kamenité cestě. I koním se měkká cesta zamlouvala, a když je dvojice pobídla do klusu, králův hřebec si odfrkl a vyrazil z mírného svahu vysokým lesem jako první.

Žofie zavýskla a pobídla svoji kobytku. Následovala svého krále beze strachu. Byla si jistá, že i když nechají doprovod daleko za sebou a třeba i sesednou ze sedel, Václav si nedovolí nic více než pár vřelých polibků a nekonečných vyznání.

Bavorská princezna Žofie se ve společnosti svého budoucího manžela cítila v bezpečí.

PŘED KONCEM ROKU 1388

„Musíme se rozloučit? Je to tak, můj pane?“ ptala se Žofie smutně a vůbec netušila, jak může pouhá tesklivě vyslovená otázka udělat Václava šťastným.

„Museli bychom se rozloučit, kdyby cesty do Bavor byly sjízdné. Jenže nejsou,“ prohodil vesele. „Nemůžeš se sama vydat na tak nebezpečnou cestu, a protože nová situace vyžaduje, abych s tvým strýcem projednal mnoho důležitých dohod souvisejících s novým spojenectvím a přípravou sňatku, potřebuji ho mít nablízku.“

Václav zářil a bavorský vévoda příkyvoval. „Nový rok přivítáme společně a až to na jaře cesty dovolí, vrátíš se do Bavor, abys pak koncem jara mohla se svým otcem a doprovodem přijet do Chebu.“

„Já se pokusím oddálit všechna možná jednání o smíru až na začátek května,“ přemýšlel Václav nahlas. „Sňatek

svého krále jistě všichni rádi oslaví s námi a také budou vstřícnější všem dohodám, které nechám připravit.“ Václav se teď zahleděl na vévodu, který se bezděčně zamračil. Král už mu dal najevo, že na něho spoléhá.

„Pro upevnění tvé moci udělám, Veličenstvo, všechno, co je nutné, ale společně musíme vybrat zkušené a moudré poradce, kteří nám s přípravou a vydáním listin budou pomáhat.“

„Ale jistě,“ mávl Václav rukou. „Máš nějaké návrhy?“

„Veličenstvo, ty sám nejlépe víš, jak je řízení a provádění tak neobyčejně složité a rozsáhlé agendy, spojené s uplatňováním sněmovních zásad a mírových smluv důležité. Navrhuji proto následující pány: „Rýnského falckraběte Ruprechta, biskupa Lamprechta z Brunnu, tvého kancléře Jana, biskupa Kamminského, pána Hynka z Dubé a pána Bořivoje ze Svinař. A pochopitelně i já se zapojím do přípravy následných smluvních závazků.“

S některými urozenými pány už jsem celou věc projednal a oni s náročným úkolem souhlasí. Chápu, že jako novomanžel budeš mít jiné starosti.“ Vévoda se ohlédl na svoji neteř, ale vnímal pouze její rozzářený zrůžovělý obličej.

„Jak jsi moudrý, strýčku,“ překvapila ho Žofina pochvala. Viděla spokojenost i na výrazu svého budoucího manžela.

Václav tentokrát rychle pochopil, že tímto počinem budou uspokojeny mocenské ambice jak Fridricha, tak Ruprechta, ale vůbec mu to nevadilo. Naopak. Povzbudivě se na svého budoucího příbuzného usmál. „A také, pane vévodo, myslí na to, že nad dodržováním a úspěchem mírových mluv po sněmu budete společně bdít, aby nedocházelo k jejich zneužití.“

Pak se podíval na Žofii a dodal: „Především když já budu zaneprázdněný, nebo v době mé nepřítomnosti.“

Odměnou za jasná slova byl králi dlouhý láskyplný Žofin pohled.

„Mám pro tebe překvapení, má paní. Hned po setmění nás budou bavit potulní kejklíři a žertěři. Možná dojde i na tanec. A tak se prosím oblékni do svých modrých lehkých šatů, ať si užiješ zábavy.“

„Vždyť mi v nich bude zima,“ rozesmála se Žofie, ale sotva stačila svoji námitku vyslovit, na králův pokyn vešel sluha a přehodil jí přes ramena teplý plášť, podšitý jemnou kožešinou.

„Pak tedy společně protančíme noc,“ slíbila dojatá Žofie.

Bavorský vévoda si připadal ve společnosti zamilované dvojice naprosto zbytečný.

KAPITOLA 5

PRAHA, 19. DUBNA 1389

Václav se nemohl dočkat svítání. Na přípravy k odjezdu do Chebu musím sám osobně dohlédnout, umiňoval si v duchu, přestože už za zavřenými víčky vnímal ranní rozbřesk. Jenže dnešní ráno jako by cítil ve vzduchu také něco jiného než jen den, který ho v přípravách na cestu přiblíží setkání s milovanou nastávající manželkou.

Vyskočil z lože a pomalu se blížil k oknu. Svítání je dnes zabarveno do ruda! Hned věděl, že místo, ze kterého šlehnají plameny a pohrávají si s barvami nesmělého začátku nového dne, je židovská čtvrť, Pražany nazývaná V Židech. Hrůza, která se krále zmocnila, byla silnější než oheň.

„Veličenstvo!“ ozvalo se mu hlasitě za zády. „Odpust, klepal jsem, ale zřejmě jsi přeslechl...“ breptal vyjevený králův přítel, kancléř a biskup Jan Kamminský.

„Jane! Co se to venku děje? Je to V Židech? Opravdu hoří domy, ve kterých je skryto tolik dlužních úpisů a nahromaděných peněz? Jane, mluv, co se stalo?!“ Zoufalý král hleděl na zkázu židovského města a v této chvíli ještě nebyl schopen domyslet všechny ztráty pro královskou pokladnu, a především sebe samého.

„Veličenstvo,“ Janovi se třásl hlas. „Vždyť víš, co dokáže vyprovokovaná lůza. Tak nevinná událost se stala záminkou k rabování a ničení, pouhá cesta kněze do židovského ghetta se svátostí oltářní k umírajícímu. Procházející kněz snad vyprovokoval několik židů k útoku kameny a ty prý zasáhly jak kněze, tak i našeho Krista. A kněz, uražený a pohoršený zákeřným útokem běžel na Staroměstské náměstí a křikem vyprovokoval srocení lidu. Vždyť víš, Veličenstvo, křesťané slaví Velikonoce a připomínku ukřižování, proto snad srocení na náměstí i přilehlých ulicích rychle rostlo, a ta nešťastná událost V Židech vyvolala pobouření a nenávist po celém městě. Prý záměrná židovská provokace proti křesťanům!“ Biskupovi se třásl hlas. „A ten kněz, co dokonce údajně dostal do hlavy kamenem, podnítil křesťany k útoku na židy.“

„Spíše na to, co pro ně představují.“ Václav zavrtěl nevěřícně hlavou, jeho pohled dostal najednou skelný fanatický lesk. „Je to útok i na moji osobu, ta lůza útočí i na svého krále, protože dobře ví, že já i můj otec jsme vždy byli židům pro jejich obchodní schopnosti naklonění a nechali je provozovat lichvu. Závist, Jane, stojí za hloupým útokem kamenem, záminka k nenávisti, ničení a zakládání ohňů. A jestli nám vzniknou škody, tak za to budou konšelé Starého Města pražského pykat. Jak to, že útoku nedokázali zabránit?“

Biskup mlčel. Jistě, král jako vždy myslí pouze na sebe a na svůj vlastní prospěch.

Tři dny zbývaly do odjezdu vladaře z Prahy.

Zápach spáleniště a nárek nad ubitými a uhořelými se bude držet nad židovskou čtvrtí ještě dlouhé týdny.

Možná vyvane, než se král s novomanželkou a královnou vrátí do Prahy, ale hořkost a nenávisť zůstane, pomyslel si biskup, když společně s velkým královským doprovodem opouštěl hlavní město. Na rozdíl od krále se jemu od neštěstí v hlavním městě odjíždět nechtělo. Král uteče rád, nemusí nic řešit a doufá, že do jeho návratu zápach smrti vyvane, ale já... já musím s ním, i kdybych nechtěl. Kdo jiný by naši vladařskou dvojici oddal?

Biskup Jan z Jenštejna ztratil nejen Václavovu přízeň, ale vyvolává u něho takovou nenávisť, že pouze vyslovit Jenštejnovo jméno v přítomnosti krále stačí, aby se rozzuřil k nepřičetnosti. Málokdo tuší, proč najednou takové nepřátelství mezi bývalými kumpány, kteří si tak rozuměli v zábavě, dokonce i v tanci. A Jenštejn? Ten dnes využije každou možnost, aby se mohl postavit proti králi. Říká se, že se pomátl na rozum, když překonal smrtelnou nemoc. Jenže kritizovat svého panovníka a otevřeně proti němu vystupovat i před samotným Svatým otcem v Římě? Copak neví, že tím krále nenapraví, pouze ho proti sobě ještě více popudí?

Biskup Kamminský zvedl pohled od hřívky svého klidného hnědáka. A kdo ví, kam ty spory ještě povedou. Z Jenštejna je fanatik a král je neúprosný.

Snad láska k Žofii, sňatek a nová královna Václava změnil, postesk si biskup v duchu, ale sám tomu příliš nevěřil. Znal svého krále.

Velkolepý svatební průvod českého krále do Chebu uzavíral jediný jezdec. Hubený, šlachovitý, s ostřížím pohledem v kamenném obličejí pozorně sledoval všechno dění kolem sebe. Už od podzimu na Křivoklátě, kdy svými kousky bavil společnost a trefnými poznámkami zaujal samotného

Václava, se stal součástí dvora a pohyboval se v blízkosti krále jako stín. Nikdo o něm nic nevěděl, snad pouze to, že ten prazvláštní nevyzpytatelný muž neurčitého věku slyší na jméno Žito.

CHEB, 2. KVĚTNA 1389

Žofie netušila, jestli se chvěje zimou nebo rozrušením. Hlahol zvonů nad její hlavou byl naštěstí hlasitější než všechny její obavy.

Přehlušit tlukoucí srdce třináctileté dívky se zvonům naštěstí nepodařilo a Žofie byla ve chvíli manželského slibu tou nejšťastnější dívkou pod chrámovou klenbou. Nedokázala se dmout pýchou, ale musela si opakovat, že to ona je nevěstou pohledného mužného mladíka a zároveň českého a říšského krále. Sklonila hlavu. Do mě se král zamiloval, mě si vybral za manželku! Zlehka se otočila k Václavovi. Jak je krásný! Sledovala hrdý profil krále skloněného před oltářem v modlitbách.

„Bože, prosím,“ přidala nevěsta vlastní tichá slova k modlitbě svatebních hostů za sebou. „Dej, ať mě nikdy nepřestane milovat a ani moje láska k němu ať nikdy neztratí na síle. Bože dej, ať jsem králi oporou, a požehnej nám syny, potomky z královského lože. Víím, Bože, že to ty vedeš naše kroky, a já ti slibuji, že když požehnáš našemu svazku, dám ti v Praze vystavět nový kostel, ke slávě tvé a kazatelů, kteří budou tvé slovo a víru šířit mezi prostý lid.“

Žofie se pokřížovala. Byl nejvyšší čas. Václav už vstal z pokorného pokleku a podával jí ruku. Spěchal z chladného chrámu, potřeboval odvést svoji půvabnou manželku ke svatebnímu stolu mezi hosty, bavit se a radovat.

„Jsi celá prochládlá, moje drahá,“ šeptal starostlivě. „Půjdeme ven, ať všechny zahřeje slunce a nás dva provolávání slávy a ovace našich věrných a poddaných.“

Žofie se vděčně usmála. Už věděla, jak moc její novomanžel a král miluje lásku a obdiv poddaných, jenže zatím netušila, jak velmi nesnáší poučování a rady moudrých a jak hluboce dokáže nenávidět své nepřátele.

„Radujte se s námi!“ vyzval vladař všechny důležité hosty, se kterými včera zahájil první den sněmování. O více se nestaral. Vždyť jeho zásluhou bude i prostý lid mít všeho dostatek a po celých osm dnů svatebního veselí víno a pivo poteče proudem.

„Jsi tak krásná, moje paní,“ šeptal své dojaté novomanželce. „Splň mi mé přání a na večer si oblékni nové modré šaty.“

Žofie už věděla. Václav se jí svěřil, co pro něho znamená a jakého ptáčka mu připomíná. Jen jí neřekl, že ten drobný ledňáček je pro něho především symbolem svobody a volnosti. Jenže to teď nebylo důležité.

TŘETÍ DEN SVATEBNÍHO VESELÍ

„Žito!“ Václav pokynul svému novému společníkovi. „Sleduješ, co předvádějí bavorští žertéři a kejklíři? Postav se jim, překonej je a pobav hosty i svého krále!“

Žito se nenechal dvakrát pobízet. Aniž by to přítomní pánové postřehli, během chvíle měl v nenechavých rukou plné měšce z jejich opasků a žongloval s nimi tak dovedně, až se hlasitě smáli, ale pouze tak dlouho, než zjistili, že je okradl. A když chtěli vínem zahnat to leknutí, vyprskli znechucením, protože ten pořouchlý blázen víno v jejich

pohárech změnil ve vodu. A než si stačili postěžovat, voda se změnila zase ve víno, ale oni už se, všem pro smích, ostýchali napít.

„Co říkáš umění mého nového společníka?“ obrátil se rozesmátý král na svoji nevěstu, ale hned zvážněl. „Co je ti, moje drahá, úplně jsi zbledla.“

„Můj pane...“ Václav si všiml, že se dívce chvějí rty a bojí se mu podívat do očí.

„Mluv, má paní, není ti dobře?“

„Já... Veličenstvo, jsem tak ze všeho překvapená, tak šťastná... vždyť jsem se dnes stala tvojí manželkou! Jen mám obavy, abych se z toho krásného snu neprobudila. A také mám strach...“ Žofie zvedla k Václavovi usazený pohled.

„Lásko moje...“ Václav hned pochopil. Chytil dívku za ruce, a přestože se to ve společnosti nehodilo, vroucně ji políbil na čelo. „Moje drahá, jestli se obáváš, že budu trvat na svém právu svatební noci, pak můžeš na všechny obavy zapomenout. Chtěl jsem tebe, do tebe, tvé nevinosti a krásy jsem se zamiloval, a ty ses dnes stala mojí milovanou manželkou. Myslíš, že bych ti ublížil? Bude pouze na nás, kdy necháme promlouvat nejen svá srdce, ale i lásku tělesnou. A já nikam nespěchám. Mám milovanou manželku, mám svého nevinného a svobodného ledňáčka. Myslíš, že bych tě mohl svým naléháním vyplašit? Copak to jde? Chytit lásku do dlaně? Zavřít ji do klece?“ Král dojetím už nemohl mluvit. Já si počkám, až se ty sama zastavíš, tvá křídla se unaví a přestaneš poletovat mým životem jen jako krásný sen, který, kdybych se probudil, zmizí s ránem.

„Ne, moje drahá,“ promluvil znovu nahlas. „Budu trpělivý a s náručí otevřenou počkám, až ty sama přestaneš hledat místo ke hnízdění na písčitém břehu řeky a přiletíš ke mně roztoužená a připravená.“

„Tolik tě za ta slova miluji, můj pane,“ šeptla Žofie. „Dovolíš mi tedy, abych se po náročném dnu vzdálila? Jsem tak unavená po tolika zážitcích. O samotě si chci opakovat, že ty, můj král, jsi také můj milovaný manžel.“

Dvojice netušila, že jediný, kdo nenápadně sleduje láskyplné vyznání, přestože všem slovům nerozumí, je Jíra z Roztok. Mladý muž, tajně zamilovaný do nové královny stejně jako samotný Václav, byl královským gestem velmi potěšený. Teď už pouze čekal, kdy se král rozhlédne, aby si do lože našel náhradu.

Jenže se nedočkal.